

Ministerstvo životního prostředí
k rukám ministra Mgr. Richarda Brabce
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10

V Praze, dne 24. dubna 2019

Věc: Otevřený dopis ministru životního prostředí Mgr. Richardu Brabcovi ve věci nabídky pomoci a podpory s přípravou nové odpadové legislativy

Vážený pane ministře,

obracíme se na Vás formou otevřeného dopisu **ve věci nabídky pomoci a podpory s přípravou nové odpadové legislativy**, která v sobě aktuálně zahrnuje nový zákon o odpadech, zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností a také novelu zákona o obalech. Dlouhodobě sledujeme přípravy navrhovaných zákonů. Tyto **aktivitty probíhají již mnoho let, bohužel zatím neúspěšně** a se všemi negativními dopady, **včetně investiční nejistoty eliminující zavádění nových a moderních přístupů a technologií, splňujících vysoké nároky na ochranu životního prostředí a vysokou míru využití materiálů**, což je významný předpoklad přechodu k oběhovému hospodářství.

Ve vazbě na výše uvedené, my, níže podepsané subjekty, tímto veřejně deklarujeme aktivní podporu záměrům, rozsahu a cílům evropského oběhového balíčku, zveřejněného v červnu 2018, který by měl být do této nově připravované národní legislativy plnohodnotně transponován.

Uvědomujeme si, že **implementace nových pravidel a cílů EU nebude v prostředí České republiky jednoduchá**, a to zejména z důvodu, kdy **se dlouhodobě nedaří zajistit shodu ani na základních tezích navrhovaných zákonů**. Právě z tohoto důvodu **deklarujeme naši společnou podporu a věcnou pomoc** procesu harmonizace národního legislativního prostředí s nově upraveným právním prostředím EU. Chceme aktivně pomáhat Ministerstvu životního prostředí („MŽP“) při prosazování nové evropské odpadové legislativy, a to zejména formou aktivního dialogu s MŽP tak, **aby byla evropská odpadová legislativa implementována do českého právního prostředí v souladu s uvedenými myšlenkami nových odpadových směrnic a nově stanovenými evropskými cíli**.

Naším **prvořadým záměrem** je rovněž **podpora a ochrana občanů, obcí a ostatních subjektů cirkulární ekonomiky tak, aby byly případné negativní ekonomické dopady nové legislativy minimalizovány** a aby stanovená opatření měla pozitivní přínosy právě pro občany, obce i pro národní hospodářství jako celek. Z těchto důvodů je rovněž velmi důležité při vytváření nové národní odpadové legislativy **hledat vzory, inspirace a zkušenosti ve vyspělých zemích** západní Evropy, kdy jejich mnohdy již ověřená praxe bývá označována za tu nejlepší v oboru.

Naším **hlavním cílem je, aby byly návrhy nových odpadových zákonů schváleny co nejdříve, nejpozději pak v Evropskou unii předepsané transpoziční lhůtě 24 měsíců**. To není lehký cíl, protože poslední návrhy odpadových zákonů byly již opakovaně odmítnuty Legislativní radou vlády. Současně přetrvávala a dále **přetrvává široká řada trvajících zásadních rozporů** s celou řadou připomínkových míst, a to **za stálé absence skutečné, realistické a obhajitelné analýzy dopadů nově připravované legislativy na občany, obce a ostatní subjekty národního hospodářství**. Společně jsme prodiskutovaly podstatné body nové legislativy s cílem překlenout možné rozpory, či odlišné náhledy a definovat řešení, na kterém jsou schopné se naše níže podepsané organizace většinově shodnout. Chceme tak pomoci MŽP najít skutečnou a odborně podloženou shodu na podstatných bodech nových zákonů, která přes několikaleté úsilí nebyla doposud fakticky nalezena. **Naše organizace dohromady reprezentují významnou většinu subjektů dotčených současnou i budoucí legislativou odpadového hospodářství**. Proto věříme, že **náš konsensuální návrh, který odstraňuje většinu zásadních, doposud nedořešených rozporů** připomínkových míst, umožní velmi rychlé schválení nové odpadové legislativy.

Z výše uvedených důvodů **jsme připraveni aktivně vstoupit do tvorby legislativní budoucnosti České republiky v oblasti ochrany životního prostředí, surovinové bezpečnosti, oběhového hospodářství, tržních principů, rozšířené odpovědnosti výrobců, resp. zpětných odběrů, a deklarujeme následující společné cíle** při přípravě nové národní legislativy pro oblast

odpadového hospodářství, definovaných v nově vytvářených zákonech o odpadech, o vybraných výrobcích s ukončenou životností a novele zákona o obalech:

- 1) Zajištění **maximální možné a smysluplné ochrany životního prostředí**;
- 2) Zajištění **maximální možné podpory udržitelnosti tržního prostředí a surovinové bezpečnosti** národního prostředí;
- 3) Zajištění **souladu národní legislativy s myšlenkami, pravidly a cíli EU** v oblasti oběhového hospodářství, a to **při eliminaci tzv. gold-platingu¹**;
- 4) Zajištění **praktického a smysluplného zapojení nejlepších praxí** v oboru do oběhového hospodářství a průmyslu;
- 5) Zajištění **realistického zhodnocení ekonomických a sociálních dopadů nových zákonů**.

Hlavním smyslem cílů je **nastavení dosažitelných, trvale udržitelných, environmentálně příznivých a plně protržních principů** v rámci oběhového hospodářství České republiky při plné harmonizaci s legislativou EU, včetně dosažení široké odborné shody. **Shody, u které nebude pochyb** o tom, že směřuje ze sta procent k naplnění nových evropských cílů balíčku oběhového hospodářství a zároveň neznamená zbytečné náklady pro občany a veřejný sektor, zastoupený zejména obcemi a městy.

S ohledem na objektivní potřebu jednoduchosti a vymahatelnosti zákonných ustanovení nové legislativy, **navrhujeme otevřenou a argumenty podloženou diskusi a společnou přípravu kvalitních legislativních předpisů v přijatelném rozsahu s co nejnížší mírou vnitřní komplikovanosti, které budou následně efektivně vymahatelné.**

Uvedené společné cíle deklarujeme níže vybranými konkrétními body s vyjednanou shodou. Jedná se o vybrané oblasti, které jsou dlouhodobě klíčové v rámci přípravy legislativy a mohou výrazným způsobem zasáhnout i do procesu budoucího schvalování a zásadním způsobem mohou ovlivnit dosažení, či nedosažení národních i evropských cílů. Za účelem přiměřeného rozsahu tohoto otevřeného dopisu neuvádíme kompletní výčet oblastí postihujících všechny tři připravované normy.

Níže uváděné oblasti vznikly na základě shody níže podepsaných signatářů a aktuálně dostupných návrhů nových a novelizovaných zákonů, a to jak verzí v původní podobě z prosince 2018, tak přepracované verze zákona řešícího vybrané výrobky s ukončenou životností a nově představené novely zákona o obalech, kdy **MŽP podle našeho přesvědčení programově zcela rezignovalo na zájmy České republiky a jejích občanů, principy oběhového hospodářství, nastavené cíle EU i svojí roli ústředního orgánu státní správy a orgánu vrchního dozoru ve věcech životního prostředí.**

Název oblasti	Popis problému	Navrhované řešení
<u>Obecné 1</u> Podoba předložených návrhů zákonů	<p>Navržené zákony jsou velmi komplikované, nesrozumitelné, dlouhé, byrokratické a v několika případech i retrospektivní. Je zřejmé, že snahou tvůrců bylo, postihnout veškeré možné eventuality, které kdy mohou nastat. Výsledek je ovšem zcela opačný a ve výsledku se návrhy nové odpadové legislativy velmi podobají aktuální zkosnatělé verzi stavebního zákona. Toho stavebního zákona, který výrazně zpomalil a v některých případech dokonce naprosto a doslova zabetonoval výstavbu prakticky jakýchkoliv staveb v České republice.</p> <p>Absence prvků moderní legislativy, myšlenková strnulost a snaha vše regulovat za každou cenu, významným způsobem omezí tržní prostředí a v mnoha případech, díky své přeregulaci a byrokratičností, zamezí dosažení očekávaného výsledku.</p>	<p>Pokud nechceme, aby oblast recyklačního hospodářství dopadla stejně jako výstavba dálnic nebo bytů, tak je potřeba předložit jednoduché zákony definující základní pravidla nastavení, a to ve striktní podobě, nicméně „život“ v těchto pravidlech by měl být umožněn bez zbytečných komplikací a mělo by být umožněno se plně soustředit na ochranu životního prostředí a dosahování cílů.</p> <p>Základním cílem by mělo být zpřehlednění, zjednodušení a výrazné zkrácení zákonů, včetně nastavení protržních mechanismů.</p> <p>Rovněž není nutné odpadové zákony dělit, nicméně pokud to má nějaký vyšší smysl (který není ani na základě zahraničních zkušeností zřejmý), pak lze téma rozdělit pouze na dva pragmaticky oddělené zákony – obecný zákon o odpadech a specifický zákon o zpětných odběrech, resp. rozšířené odpovědnosti výrobce (tedy včetně obalů). Důvodem je, že zpětný odběr by se měl řídit stejnými pravidly bez ohledu na typ výrobku.</p>

¹ Gold-plating is pejorative term to characterise the process where an EU directive is given additional powers when being transposed into the national laws of member states. In operational terms, the European Commission defines gold-plating "an excess of norms, guidelines and procedures accumulated at national, regional and local levels, which interfere with the expected policy goals to be achieved by such regulation."

Název oblasti	Popis problému	Navrhované řešení
Obecné 2 Absence komplexního popisu a představy nastavení sektoru – absence vyhlášek	Navrhovaná legislativa v mnohém odkazuje na prováděcí předpisy (vyhlášky), které nejsou předloženy ani rámcově (ani v tezích), natož v podobě, která by umožňovala uchopit celou oblast komplexně a pohlédnout na celý rozsah regulovaného prostředí jako celek, se všemi dopady, negativy a pozitivy.	Takto nastavené prostředí je příliš volné a umožňuje klientelistické nebo přímo i korupční praktiky. Povinnosti by měly být jasně vymezeny zákonem, nikoliv vyhláškami, které je možné rychle a účelově měnit podle potřeb určitých subjektů. Je nutné předložit jak návrhy zákonů, tak prováděcích vyhlášek v podobě umožňující dohlédnout až na finální nastavení budoucího prostředí. Jinak není možné zpracovat žádné objektivní studie ekonomických a sociálních dopadů návrhů nových zákonů.
Obecné 3 Efektivní harmonizace EU požadavků do národního prostředí dle přesného znění směrnice.	Navrhovaná legislativní úprava je v mnohých případech mimo základní rámec cílů nových směrnic EU, a to včetně implementace. U každé nové regulace je zpravidla tvrzeno, že je to požadováno směrnicí EU, nicméně při bližším prozkoumání skutečného textu směrnice se zpravidla dojde k závěru, že směrnice nic takového přímo nenařizuje nebo požaduje jen minimální stupeň regulace. Na mnoha místech nově navržených textů je přítomen tzv. gold-plating, který je v rozporu se zájmy jak České republiky, tak EU. Jako zásadní se jeví otázka, zda cílem těchto postupů není podpora parciálních klientelistických a lobbingských skupin.	Zajištění čisté implementace nových zákonů bez vazby na lokální klientelistické a lobbystické skupiny, a to při zachování maximálního důrazu na ochranu životního prostředí a principů a cílů EU. Inspirace pro transpozici by měla být hledána zejména ve vyspělých západoevropských zemích. Důležitou součástí transpozice je i harmonizace výkladu směrnice s ostatními členskými zeměmi EU, a to včetně správné implementace rozšířené odpovědnosti výrobce (EPR ²) pro všechny typy komodit, aby ekonomické dopady na spotřebitele (včetně obcí) byly co nejmenší. Bohužel v ČR často dochází k tomu, že jsou směrnice EU vykládány jinak než v jiných členských zemích EU, což následně způsobuje problémy při obchodování s ostatními zeměmi EU. Např. pro oblast elektroodpadu, by měl být bez výhrad akceptován výklad, který provádí pan-Evropská organizace, která sdružuje a koordinuje ministerstva životního prostředí v jednotlivých zemích EU (EWRN – European WEEE Registers Network).
Obecné 4 Jednoznačné definování požadavků	Zákon a prováděcí předpis by měl taxativně definovat požadavky pro získání souhlasů k regulované činnosti subjektů	Udělení souhlasu v návrhových správních řízeních nesmí správní úřad vázat na jiné než taxativně vymezené zákonné požadavky tak, aby se předešlo rozdílným požadavkům správních orgánů v různých správních obvodech, nebo rozdílným požadavkům vůči různým žadatelům. Obdobně je nutné zajistit právní jistotu objektivního očekávání žadatele, který při prokazatelném naplnění či nenaplnění požadavků může očekávat předem predikovatelný výstup.
ZoO 1 Podpora recyklace	Nový zákon o odpadech, ani související navrhovaná legislativa, včetně změnového zákona, neobsahují žádné doprovodné nástroje pro podporu skutečné recyklace. Evropský balíček oběhového hospodářství přitom doporučuje podporu např. formou daňového zvýhodnění recyklovaných výrobků a recyklátů. MŽP chce vše řešit jen prostým navýšením skládkovacího poplatku. Je tak sice řešen odklon odpadů ze skládek, ale není řešeno jejich potřebné nasměrování do recyklace, ani následná podpora prodeje recyklovaných výrobků. Norma tak bohužel nemotivuje k navýšení kapacity recyklace v ČR a k následnému využití odpadů, jako druhotné suroviny.	V rámci balíku nové odpadové legislativy doplnit do souvisejících dotčených zákonů (např. změnového zákona) konkrétní nástroje podpory recyklace – a) daňové zvýhodnění recyklovaných výrobků a recyklátů např. formou snížené DPH; b) snížení zdanění práce v recyklačním průmyslu; c) závazek státu k vyššímu zastoupení recyklovaných výrobků v rámci veřejných zakázek.

² Extended Producer Responsibility (EPR) is a strategy in the field of waste management to add all of the environmental costs associated with a product throughout the product life cycle to the market price of that product. EPR legislation is a driving force behind the adoption of remanufacturing initiatives because it "focuses on the end-of-use treatment of consumer products and has the primary aim to increase the amount and degree of product recovery and to minimize the environmental impact of waste materials."

Název oblasti	Popis problému	Navrhované řešení
ZoO 2 Stanovení termínu omezení skládkování	Stávající český zákon obsahuje lobbisticky prosazený poslanecký pozměňovací návrh s termínem ukončení skládkování k roku 2024; takto stanovený rok byl zvažován k přijetí i v rámci nového zákona o odpadech. Nová evropská směrnice však stanovuje k oběma provázaným cílům – recyklaci a omezení skládkování – rok 2035. Proti roku 2024 se jednoznačně vymezily i oba obecní svazy SMO ČR a SMS ČR v červnu 2018 a veřejně požadovaly, aby český zákon nebyl v tomto přísnější než nové evropské nastavení.	Stanovení termínu omezení skládkování v souladu s novou evropskou směrnicí, tedy vypuštění roku 2024. Odklon od skládkování, uvedený v evropském oběhovém balíčku, nemá být v souladu s obecnými cíli EU příklonem k termickému využití, či odstranění.
ZoO 3 Výše skládkovacího poplatku	Pokud bude výše poplatku nastavena na hranici, která je nezbytná pro realizaci nových kapacit ZEVO a výše, pak je to jednoznačný vzkaz pro investory do spaloven (ZEVO), aby postavili nové projekty na neupravený směsný komunální odpad. EU však jednoznačně sdělila, že odpady odkláněné ze skládek nemají být směřovány do kapacit nových spaloven, ale na úpravu a recyklaci (<i>sdělení EK ze dne 26.1.2017</i>). Z toho důvodu EU také finálně zastavila všechny dotace do ZEVO a stanovila závazné cíle pro recyklaci . Poplatek má být nastaven tak, aby odklonil odpady ze skládek a aby motivoval obce k dosažení co nejvyšší míry třídění, s cílem splnění evropských recyklačních cílů. Smyslem poplatku v žádném případě nemá být vytvoření pohodlného investičního prostředí pro investory do spaloven. Tíží poplatku u komunálních odpadů totiž nesou z 85 % obce, resp. občané.	Nastavení poplatku na výši potřebnou ke splnění evropského cíle k omezení skládkování se silnou motivací k co k největší míře třídění a následné recyklaci. Pokud obce splní vysokou úroveň třídění, pak má být poplatek naopak nižší (není třeba jakkoli více daňově zatěžovat nevyužitelný zbytkový odpad a občany ČR). Příkladem již prosazeného navýšení skládkovacích poplatků s velmi efektivní a funkční motivací pro obce je nový slovenský zákon. SK varianta pro interval do roku 2030 je poplatek pro menší než 10% třídění na úrovni 1 150 Kč/tunu. Tato výše, podle slovenské analýzy, postačuje k odklonu odpadů ze skládek v souladu s evropským cílem.
ZoO 4 Zlepšení podmínek pro třídící linky	Po novele vyhlášky MŽP č. 294/2005 Sb. byly v ČR zastaveny všechny projekty moderních třídících linek. Důvodem je extrémně přísné nastavení pro zbytkové výstupy z linek, a to formou parametru výhřevnosti. Se stejným nastavením se počítá i do nového zákona. Odpady je tak výhodnější vůbec neupravovat tříděním a jako směs tak mohou být připraveny pro skládky a spalovny. Naopak, při realizaci třídících linek by na skládky bylo směřováno méně odpadů, protože by se vytrídily odpady materiálově (recyklace) a energeticky využitelné (výroba paliv z odpadů). Třídící linky jsou de facto nevhodnou konkurencí pro spalovny, protože ty potřebují co největší množství směsných odpadů s velkým zastoupením nevytríděných plastů, papíru a BRKO.	Úprava hodnoty parametru výhřevnosti z aktuálních 6,5 MJ/kg v sušině na 6,5 MJ/kg v normálním vzorku. To povede k realizaci třídících linek a odklonu odpadů ze skládek k recyklaci a využití energetické frakce, nikoli k předávání směsného odpadu do spaloven.
ZoO 5 Podpora energetického využití odpadů – vydání vyhlášky k palivům z odpadů	EU podporuje i energetické využití odpadů, resp. energeticky bohaté frakce upravených odpadů (TAP), nikoli však spalování neupravených směsných odpadů v ZEVO. Pro podporu většího využití paliv z odpadů (TAP) je však třeba v českém prostředí vydání vyhlášky k TAP. Řada států EU takovou vyhlášku má. EU má i technické normy na TAP. Vyhláška by měla prakticky obsahovat to, co evropské normy, případně možný proces národní certifikace. Dokud vyhláška není, nemůže se trh s výrobou a zejména s využitím paliv v energetických koncovkách dostatečně rozvinout.	Vydání vyhlášky k TAP v jednoduché formě obsahující nastavení z evropských technických norem k TAP. Tím bude zajištěno navýšení energetického využití upravených odpadů, v souladu s doporučením EU.

Název oblasti	Popis problému	Navrhované řešení
ZoO 6 Potřeba technického zabezpečení skládek	Proběhlou novelizací zákona o odpadech (snížení nezpłatněného TZS na 20 % hmotnosti) je nyní situace ve věci technického zabezpečení taková, že provozovatelé zařízení jsou z ekonomických důvodů (neúměrného daňového zatížení inertních odpadů) nuceni pro technické zabezpečení skládky, namísto doposud využívaných odpadů, nově nakupovat i primární suroviny – např. čistou zeminu ze zemníků, štěrk, apod. Kapacita skládek je tak zcela protismyslně zaplňována kvalitními druhotnými surovinami, které jsou míchány s odpady. To je z environmentálního hlediska i z pohledu oběhové ekonomiky jednoznačně negativní stav, který je nutné napravit.	Úprava zákona o odpadech ve věci navýšení stávajícího omezení množství nezpłatněného TZS z 20 % hmotnosti na 35 % hmotnosti, případně dostatečné snížení výše zpoplatnění odpadů vhodných pro TZS (např. v kategorii technologického odpadu).
ZoO 7 Nejednotná a nezákonná regulace udělování povolení pro recyklační a zpracovatelská zařízení	Pro získání souhlasu s provozem zařízení k recyklaci a zpracování odpadů by mělo být nezbytné splnit přesně dané zákonné požadavky. Pokud žádající subjekt splní všechny zákonné požadavky, měl by automaticky souhlas dostat. Bohužel praxe je v současné době zcela jiná. Jednotlivé krajské úřady hodnotily žádosti v rámci svých nekoordinovaných výkladů tak, že mezi jednotlivými kraji vznikají zásadní rozdíly v procesu i věcné náplni. Výsledkem je, že podmínky udělení souhlasu, které se řídí jedním zákonem platným pro celé území republiky, jsou v každém kraji jiné a to zcela bez jakékoli věcné nebo zákonné důvody.	V principu jde o prokázání technické schopnosti žadatele takové odpady zpracovávat a dosahovat stanovených cílů pro zpracování, nikoli vytvářet prostředí pro provázání zpracovatelů a kolektivních systémů, případně dalších subjektů. Současně, pokud nebude rozhodnuto o povolení činnosti správním orgánem ve lhůtě předepsané správním řádem, měl by správní orgán přidělit pouze IČZ do stanovené lhůty po marném proběhnutí správní lhůty a mělo by být umožněno fungování zařízení v předložené podobě, a to do doby řádného uzavření správního řízení. Souhlas by měl být udělen na dobu neurčitou s povinností aktualizace provozního řádu v případě zásadní změny zákonné úpravy v zákonném časovém limitu. Takový postup umožní vyšší bezpečnost investic do zpracování a využívání odpadů a sníží administrativní zátěž správních orgánů.
ZoO 8 Druhotná surovina	Navrhovaná úprava dostatečně nevyužívá všech možností k předcházení vzniku odpadů ani k podpoře jednoduššího přístupu k druhotným surovinám, jako materiálovým zdrojům k realizaci principů oběhového hospodářství.	Vytvořit podmínky pro vyšší zájem o druhotné suroviny snížením požadavků na nakládání s nimi úměrně jejich nebezpečnosti pro životní prostředí a obchodovatelnosti. Definovat druhotnou surovinu a pro nakládání s druhotnou surovinou stanovit zjednodušený režim povinností. Nařízením vlády definovat druhy odpadů a podmínky, za kterých bude umožněno nakládat s druhotnými surovinami ve zjednodušeném odpadovém režimu
ZoO 9 Obchodník	Činnost obchodníka s odpady není v současném návrhu zákona jakkoli korigována v oblasti odpovědnosti i pravomocí. Zapojení tohoto nového prvku do prostředí nese tržní i procesní rizika, jejichž dopady lze jen velmi komplikovaně kvantifikovat, resp. jsou rozpoznatelné výhradně negativní dopady.	Definice obchodníka s odpady v podobě nenarušující tržní prostředí v České republice přináší smysl pouze v případě, kdy obchodník nese stejné odpovědnosti a pravomoci jako jakýkoli jiný zpracovatel, tedy jedná se o fyzickou či právnickou osobu disponující souhlasem krajského úřadu na činnost obdobnou provozování zařízení na nakládání s odpady, která je za tuto činnost taktéž považována.
ZoO 10 Nadbytečná regulace v oblasti výkupu kovů	Pro oblast výkupu kovů je navrhována přísná regulace, která brání navrácení kovů do cirkulární ekonomiky.	Zákaz výkupu některých typů odpadů od fyzických osob se opírá o velmi obecné vymezení, které znemožňuje přímý výkup. To je při zavádění kamerového monitoringu a zapisování osobních údajů o dodavateli odpadu a popisu odpadu nadbytečné. Podobně se jeví jako zbytečné administrativní opatření i požadavek na bezhotovostní úhrady bez ohledu na množství vykupovaného regulovaného odpadu. Oproti uvedenému naopak stojí podložená statistika Policie ČR, která dokládá snížení nápadu trestné činnosti

Název oblasti	Popis problému	Navrhované řešení
		<p>o cca 30 % od doby zavedení bezhotovostní úhrady za kovy v zařízeních pro sběr a výkup. Uvedená ustanovení dopadají na všechny obyvatele, resp. spotřebitele.</p> <p>Cílem by tak mělo být nastavení smysluplného a efektivně fungujícího systému, který by umožnil naplňování cílů oběhového balíčku EU a nekomplikoval by situaci občanům, resp. je naopak motivoval k prodeji i malého množství obchodovatelného odpadu, a to plně v rozsahu zákonných (legálních) možností.</p> <p>Dále by mělo být omezeno množství údajů při identifikaci fyzických osob – dodavatelů odpadů – na jméno, příjmení, číslo dokladu totožnosti. Tyto údaje jsou dostatečné pro případnou bližší identifikaci osoby správním orgánem.</p>
<p><u>ZoVUŽ 1</u></p> <p>Zamezení pokusů o monopolizaci trhu kolektivních systémů – odstranění diskriminační bariéry pro malé a střední výrobce</p>	<p>Návrh zákona obsahuje diskriminační omezení malých a středních výrobců v možnosti státi se akcionářem (společníkem) kolektivního systému. Toto diskriminační omezení je zcela v rozporu s novou evropskou směrnicí, která naopak jasně stanoví, že malé a střední podniky nesmí být diskriminovány/ omezovány (přesné znění nové směrnice EU: „<i>Obecné minimální požadavky by měly snížit náklady a podpořit výkonnost a měly by zajistit rovné podmínky, a to i pro malé a střední podniky a podniky působící v oblasti elektronického obchodu, a zamezit překážkám bránícím hladkému fungování vnitřního trhu</i>“).</p> <p>Principem diskriminačního omezení je stanovení hmotnostního kritéria vybraných výrobků uváděných na trh. V ČR je aktuálně cca 3000 výrobců a dovozců elektrozařízení, tímto hmotnostním pravidlem je 75 % z nich diskriminováno. Takováto podmínka není v žádné jiné členské zemi EU. Tato umělá „bariéra vstupu na trh“ je zcela evidentně naprosto účelová a zvýhodňuje velké výrobce nad ostatními. Smyslem této úpravy je monopolizovat/ oligopolizovat trh kolektivních systémů s cílem protěžovat některé stávající KS. Pro srovnání v okolních zemích (např. Německo, Slovensko, Dánsko atd.) se může stát akcionářem (společníkem) jeden každý výrobce elektrozařízení.</p>	<p>Vypuštění hmotnostních limitů uvedených výrobků na trh u výrobců, kteří se chtějí stát akcionáři nebo společníky kolektivních systémů. Postačujícím kritériem je aktivní role výrobce na trhu v České republice po celou dobu výkonu práva akcionáře či společníka. Takto vlastněný kolektivní systém musí nicméně plnit definované cíle sběru, viz obdobná analogie jako v zákoně č. 477/2001 Sb., o obalech. Místo nesmyslných hmotnostních limitů by mělo být použito již osvědčených nástrojů.</p> <p>Založit kolektivní systém by i nadále mělo být možné asociací, sdružující výrobce daných vybraných výrobků.</p>
<p><u>ZoVUŽ 2</u></p> <p>Správní řízení na udělení licence</p>	<p>Podle návrhu nového zákona, by měl být účastníkem řízení o získání licence jak nový žadatel, tak již stávající licencované subjekty.</p> <p>Uvedený návrh je v naprostém rozporu se soutěžním právem. Žadatel totiž v žádosti o získání licence uvádí senzitivní obchodní informace jako je např. předpokládaný obchodní model, informace o financování, podrobnou cenovou a marketingovou strategii. To by umožňovalo stávajícím KS zneužít tyto informace získané v rámci vedeného správního řízení v obchodním styku.</p> <p>V podobném případě týkajícím se udělení autorizace pro obalovou společnost je v současné době veden soudní spor.</p>	<p>Účastníkem správního řízení o získání licence je pouze žadatel. Nikoliv konkurent žadatele, který má zcela logicky zájem na tom, aby žádný nový konkurent nevznikl a tak se bude vždy účelově snažit řízení o vydání licence překazit nebo alespoň účelově protahovat.</p> <p>Správní orgán musí být dostatečně kvalifikovaný a být na odborné výši tak, aby dokázal posoudit zákonné požadavky a naplnění technických pravidel v předložené žádosti/projektu žadatele.</p> <p>Takovou činnost nelze „delegovat“ na konkurenty, kteří již v dané oblasti působí a logicky nemají zájem na rozšíření konkurenčního prostředí o nového žadatele.</p>

Název oblasti	Popis problému	Navrhované řešení
<u>ZoVUŽ 3</u> Podmínky vydání oprávnění k provozování kolektivního systému	Podle návrhu zákona musí existující kolektivní systémy znovu a naprosto nesmyslně žádat o licenci k provozu, a to bez ohledu na jejich dlouholetou a kvalitní práci na trhu.	Stávající kolektivní systémy již prokázaly, že jsou výkonné, efektivní a kvalitní. Ty nekvalitní nebo nevýkonné již zanikly nebo měly být z rozhodnutí MŽP zrušeny. Proto by stávající KS měly pokračovat bez nutnosti žádat o novou autorizaci. Pokud kolektivní systém plní své povinnosti a dosahuje požadovaných cílů sběru, neměl by být novými pravidly dotčen, pouze by měl v přechodovém období získat čas na přizpůsobení se novým pravidlům po jejich účinnosti (karenční doba). Má se za to, že se již osvědčil a novou licenci má tak získat automaticky.
<u>ZoVUŽ 4</u> Polootevřená sběrná síť + sumarizace sběrů sítě	Po novele zákona o odpadech v roce 2014 byla sběrná síť výrazně omezena. Sbírat nyní mohou pouze subjekty se smluvním vztahem s kolektivními systémy. Opatření citelně zúžilo tržní prostředí. Doposud může sbírat i zpracovatel elektrozařízení, síť tedy lze nazvat jako polootevřenou. Před novelou z roku 2014 však mohly zajišťovat sběr všechny subjekty autorizované ze strany státu (oprávněné osoby).	Polootevřená sběrná síť (zpracovatelé mohou sbírat), doplněná efektivní Čínskou zdí, je zárukou zachování tržního prostředí a znemožnění postupného vytěšňování malých a středních zpracovatelských zařízení z trhu. Současně je nutné nastavit jasná, přehledná a vymahatelná pravidla pro sumarizaci sběrů vysloužilých vybraných výrobků pro zajišťování plnění cílů EU.
<u>ZoVUŽ 5</u> Místo zpětného odběru vs. veřejné místo zpětného odběru	Zákon nově stanovuje veřejné místo zpětného odběru definované jako místo zpětného odběru, které je celoročně bez omezení přístupné každému konečnému uživateli v určenou provozní dobu.	Variabilita míst zpětného odběru je přímo závislá na možnosti kooperace v rámci sítě sběrných míst s obcemi. Tato varianta je možná pouze u povinné části sběrné sítě. Navrhujeme upravit znění jiným vhodnějším způsobem.
<u>ZoVUŽ 6</u> Změna pravidel minimální povinné sběrné sítě / sdílení povinné sběrné sítě míst zpětného odběru	Návrh zákona stanovuje, že v obci s počtem obyvatel nad 2000 obyvatel musí mít každý kolektivní systém nebo individuálně plnicího výrobce alespoň jedno sběrné místo. Vzhledem k tomu, že je v ČR 5 KS a cca 50 samostatně plnicích výrobců, tak by v každé obci nad 2000 obyvatel muselo být 55 sběrných míst na elektroodpad. Důsledkem toho jsou místa zpětného odběru zřizována naprosto nesmyslně, duplicitně a neefektivně, což dramatickým způsobem zvyšuje nákladovou náročnost zřizování sběrných sítí a zvyšuje příspěvky hrazené výrobcí, resp. spotřebiteli, na budoucí likvidaci nově uváděných výrobků na trh. Povinnost je stanovena bez ohledu na to, zda obec má místa zpětného odběru již zřízena, má o takovouto službu vůbec zájem, či je ochotna ji jakkoli aditivně strpět. Uvedený požadavek je z pohledu technických podmínek (nedostatek vhodného veřejného prostoru), odmítání ze strany obcí a potřebu efektivního využívání recyklačních poplatků (zřizování duplicitních sběrných sítí) kontraproduktivní (fakticky tak obce 2000+, mají mít sběrná místa všech kolektivních systémů a individuálně plnicích výrobců, kdežto ty menší žádné). Viz vyjádření komisařky EU v kauze ARA k budování duplicitních sběrných sítí, které označuje jako neefektivní zátěž. Obdobná nevhodná definice je i u ostatních komodit vybraných výrobků.	Povinnost na zřízení místa zpětného odběru je potřebně svázat s povinností obce toto umožnit nebo změnit kritérium výběru obcí podle jiných kritérií, než je pouhý počet obyvatel. Případně zakotvit povinnost sdílení minimální povinné sběrné sítě mezi výrobcí a provozovateli kolektivních systémů, a to včetně sdílení s nově vstupujícími výrobci či kolektivními systémy na trh. Pro oblast kolektivních systémů pro solární panely uvedené na trh do 1. 1. 2013 (pouze provozovatelé solárních elektráren) je zavedení takové povinnosti zcela nadbytečné a finančně i administrativně nevhodné, a to s ohledem na skutečnost, že se dané opatření týká solárních panelů, které mají jasně daná pravidla likvidace.

Název oblasti	Popis problému	Navrhované řešení
<u>ZoVUŽ 7</u> Systém vyrovnání zpětně odebraných množství mezi kolektivními systémy	Nevhodné a omezující nastavení možné spolupráce kolektivních systémů a individuálně plnicích výrobců v zájmu efektivního sběru vysloužilých vybraných výrobků, která je nad rámec podmiňováno také souhlasem MŽP.	Nastavení vhodných podmínek pro jednotlivé účastníky trhu tak, aby se každý výrobce/kolektivní systém mohl podílet na sběru měrou shodnou podle množství jím uváděných výrobků na trh. Je však zároveň nutné dohodnout a stanovit mechanismy na vzájemné vypořádávání vzniklých nákladů po následném zpracování vybraných výrobků a nastavit právo být schopen se svobodně rozhodovat o zajištění tohoto následného nakládání s vybranými výrobky. Podobně je nutné řešit i tzv. přesběry, kdy musí být zajištěna nelimitace sběru shora, ale současně musí být zajištěna ekonomická efektivita těchto aktivit. Vhodné je nastavit maximální úroveň sběru pro případné vyrovnání, např. na úroveň + 5 % nad definovaný cíl sběru.
<u>ZoVUŽ 8</u> Přenesení odpovědnosti státu na výrobce a kolektivní systémy	V návrhu nového zákona není nastaveno prostředí tak, aby umožňovalo výrobcům a kolektivním systémům dosáhnout zákonem stanovených cílů sběru.	Dát výrobcům a kolektivním systémům dostatečně pravomoci, aby byli schopni plnit stanovené cíle sběru, a to při zachování tržního prostředí, resp. ti, co mají pravomoci, musí také mít odpovědnost za výsledky fungování nastaveného systému. Pokud si MŽP hodlá ponechat pravomoci, musí mít i odpovědnost za výsledky, které se nelze zbavit na úkor výrobců/kolektivních systémů. Současně je nutné nastavit pravidla sumarizace sběru, viz ZoVUŽ 4.
<u>ZoVUŽ 9</u> Nevhodné a zbytečné omezování spotřebitelů	Odevzdává-li konečný uživatel, který je spotřebitelem, ke zpětnému odběru výrobek s ukončenou životností, u kterého je zjevné, že v důsledku demontáže není kompletní, nebo odevzdává-li pouze část, která byla z výrobku s ukončenou životností demontována, nesmí mu být za takový výrobek nebo jeho část nabídnuta nebo poskytnuta úplata nebo jiná pobídka. Uvedený způsob diskriminace spotřebitele/konečného uživatele, zasahuje do jeho ústavních svobod.	Nastavení bránící tržnímu prostředí a snižující ochotu spotřebitele správně nakládat s vysloužilými výrobky. Uvedená podmínka je jednoduše zneužitelná v neprospěch spotřebitele a ve své podstatě jde proti principu zpětného odběru a myšlenkám oběhového balíčku EU. Smyslem ochrany životního prostředí je z trhu „získat“ maximum vysloužilých výrobků a minimalizovat tak jeho zátěž. I částečně poškozené výrobky obsahují nebezpečné látky, nebo naopak zajímavé suroviny. Tímto omezením se výrazně snižuje motivace spotřebitelů předat tyto výrobky k řádnému zpracování a využití.
<u>ZoVUŽ 10</u> Čínská zeď	Zákaz vertikální integrace mezi kolektivním systémem, včetně s ním propojených osob, se zpracovatelem. Zákaz je logický, neboť kolektivní systém (včetně autorizované obalové společnosti, která je taktéž v principu kolektivním systémem) má oproti jiným subjektům určité zákonné výhody (přednostní přístup k vysloužilým výrobkům) a jeho vstup na trh zpracování je tak z hlediska tržního a zajištění konkurence, nežádoucí.	„Čínská zeď“ je ustanovení, které se již v ČR osvědčilo. Již řadu let je v ČR v obalech a bateriích, tudíž by měla být i v elektronice. Obdobná ustanovení jsou i v jiných zemích EU (Francie, Slovensko, Španělsko atd.).
<u>ZoVUŽ 11</u> Koordinační centrum	Kontrolu a dozor mají vykonávat pouze nezávislé státní orgány – tedy MŽP či ČIŽP. Případné koordinační centrum by výrazně prodražilo systém plnění povinností rozšířené odpovědnosti výrobce a žádným způsobem by nepřispívalo k plnění cílů evropské směrnice. Podle nové směrnice EU je koordinační centrum ovládané nebo ovlivňované soukromými firmami nepřipustné. Podle nové směrnice mohou koordinaci provádět „pouze na soukromých zájmech nezávislé nebo státní orgány“	Nesouhlasíme se zřízením Koordinačního centra jako zcela nadbytečného a neefektivního subjektu (řízeného nebo ovlivňovaného ze strany výrobců a/nebo kolektivních systémů). Koordinace by měla být zajištěna plně v souladu s myšlenkami a ustanoveními evropských směrnic, nejlépe tedy přímo ze strany MŽP nebo jiným orgánem státní správy. Musí být rovněž zajištěno, aby KS nebo výrobci tento koordinující orgán státní správy neovlivňovali, neboť i to by bylo v rozporu se směrnicí EU. Jen tak lze zabránit lobbyistickým a klientelistickým praktikám, které brání v nestranném výkonu státní správy.

Název oblasti	Popis problému	Navrhované řešení
<u>ZoVUŽ 12</u> Komoditní burza (resp. organizovaný veřejný trh)	<p>Obchodování vysloužilých vybraných výrobků prostřednictvím komoditní burzy je zcela v rozporu s principy samotné podstaty burzy, tj. <u>nejedná se o komoditu</u>.</p> <p>Z definice komodity: Komodita je zboží, které je na trhu obchodováno <u>bez rozdílů v jeho kvalitě</u>. <u>Dodávky od různých dodavatelů jsou vzájemně zastupitelné</u>. V původním a zjednodušeném smyslu jsou komodity <u>homogenní produkty jednotné hodnoty a kvality</u> vyráběné ve velkém množství mnoha různými výrobci/producenty. Aby bylo možné s komoditami obchodovat, jsou na každém trhu, resp. komoditní burze, určeny vlastnosti a obchodovatelné množství komodity.</p> <p>Komoditní burza byla do návrhu zákona zařazena jakoby na ochranu zpracovatelů před KS. Nicméně samotní zpracovatelé, pro jejichž údajnou ochranu se komoditní burza do návrhu zákona zapracovala, ji odmítají, jako neprosto nevhodnou. Po velké kritice ze strany médií a odborníků na odpadovou problematiku, byl pojem „komoditní burza“ ze zákona vypuštěn a nahrazen pojmem „organizovaný veřejný trh“, což je to samé, jen jinak pojmenované.</p>	<p>Vzhledem k tomu, že vybrané vysloužilé výrobky jsou vždy nehomogenní směsí různých parametrů a kvality, nelze jakkoli usuzovat o naplnění kritéria komodity. Z uvedeného tedy plyne prokazatelná nevhodnost využití komoditní burzy k zamýšlenému kroku.</p> <p>Obchodování s vybranými vysloužilými výrobky je vhodné zachovat v pravidlech legislativního rámce obchodních korporací a občanského zákoníku.</p>

Za signatáře otevřeného dopisu níže připojují své podpisy uvedené na podpisovém archu níže uvedené subjekty, viz následující strany.

Podpisový arch dokumentu

Otevřený dopis ministru životního prostředí Mgr. Richardu Brabcovi ve věci nabídky pomoci a podpory s přípravou nové odpadové legislativy

Sdružení místních samospráv ČR

.....
JUDr. Stanislav Polčák

Unie zaměstnavatelských svazů ČR

.....
Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA

Sdružení komunálních služeb

.....
Bohumil Rataj

Česká asociace odpadového hospodářství

.....
Ing. Petr Havelka

Asociace Informačních Technologii a Telekomunikací

.....
Ing. David Beneš

Svazek obcí Přeloučska

.....
Bc. Irena Burešová

Solární asociace

.....
Ing. Veronika Hamáčková

Sdružení zpracovatelů autovraků

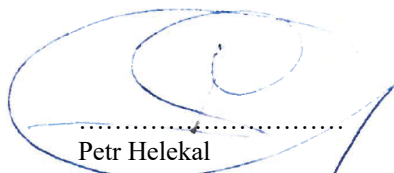

.....
Milan Petr

Svaz výkupců a zpracovatelů druhotných surovin

.....
Petr Miller

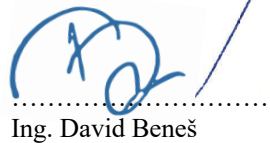
SVDS
Svaz výkupců a zpracovatelů druhotných surovin, z.s.
IČ: 22728210 DIČ: CZ22728210
Bechyňská 640 mob.: 602 377 224
Letňany email: svds@svds.cz
199 00 Praha 9 web: www.svds.cz

Dobrovolný svazek obcí
Mikroregion Severo-Lanškrounsko

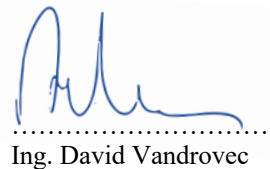
Petr Helekal

REMA AOS

Ing. David Beneš

REMA Systém

Ing. David Vandrovec

Svaz průmyslu druhotných surovin ČR

Ing. Petr Šulc

Rada seniorů České republiky

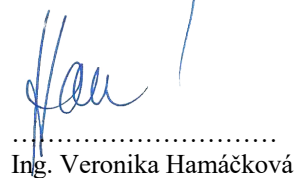
Dr. Zdeněk Pernes

Sdružení nájemníků České republiky

Ing. Milan Táraba

REsolar

Ing. Veronika Hamáčková

REMA Battery

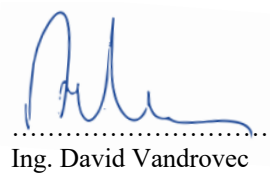
Ing. David Beneš

EKOLAMP

Ing. Tomáš Rychetský

REMA PV Systém

Ing. David Vandrovec